

**Текущо икономическо състояние,
парична политика и перспективи пред
икономиката и инвестициите в България**

**Цветан Манчев
подуправител
Българска народна банка**

СЪДЪРЖАНИЕ

- НАЙ-ВАЖНОТО ЗА ПАРИЧНИЯ РЕЖИМ В СТРАНАТА
- 8 ГОДИНИ ПАРИЧЕН СЪВЕТ – РЕЗУЛТАТИ
- КЛЮЧОВИ ФАКТОРИ ЗА УСПЕХА
- ГРАФИКИ
- ВЛИЯНИЕ НА ПОНИЖАВАЩИЯ СЕ КУРС НА ДОЛАРА И ВИСОКИТЕ ЦЕНИ НА ПЕТРОЛА
- ЗАКЛЮЧЕНИЕ: ПАРИЧНИЯТ СЪВЕТ В БЪЛГАРИЯ Е В ДОБРО СЪСТОЯНИЕ

НАЙ-ВАЖНОТО ЗА ПАРИЧНИЯ РЕЖИМ В БЪЛГАРИЯ

- Паричен съвет от юли 1997 г.
- Резервна валута: германска марка (евро от 2001 г.)
- Фиксиран курс лев – евро: 1.95583 лева за евро
- Ограничен кръг от инструменти за провеждане на парична политика
- Отказ от постигнато на тъй нареченото невъзможно триединство на Робърт Мъндел

РЕЗУЛТАТИ ОТ ОСЕМТЕ ГОДИНИ ПАРИЧЕН СЪВЕТ В БЪЛГАРИЯ

- Макроикономическа стабилност и висок икономически растеж;
- Ниска инфлация;
- Нисък бюджетен дефицит и намаляващ държавен дълг;
- Намаляваща безработица;
- Дефицитът по текущата сметка на платежния баланс е покрит с преки чуждестранни инвестиции;
- Стабилна финансова система и развиващи се капиталови пазари;
- Лихвени равнища, доближаващи се до тези в Европейския съюз;
- Инвестиционен рейтинг от 2004 г.

КЛЮЧОВИ ФАКТОРИ ЗА УСПЕХА

- Висока степен на **политическа подкрепа** за процеса на икономически реформи;
- **Приемственост** в икономическата политика;
- Фискална политика, съобразена с паричния режим;
- Структурни реформи;
  - подобро законодателство и правоприлагане;
  - широка приватизация;
  - реструктуриране на финансовия сектор;
  - активна политика на пазара на труда;
  - реформи на пенсионната система и здравеопазването, съобразени със социодемографските условия.

ГОДИШЕН ТЕМП НА ИКОНОМИЧЕСКИ РАСТЕЖ

*Прогнозна стойност.

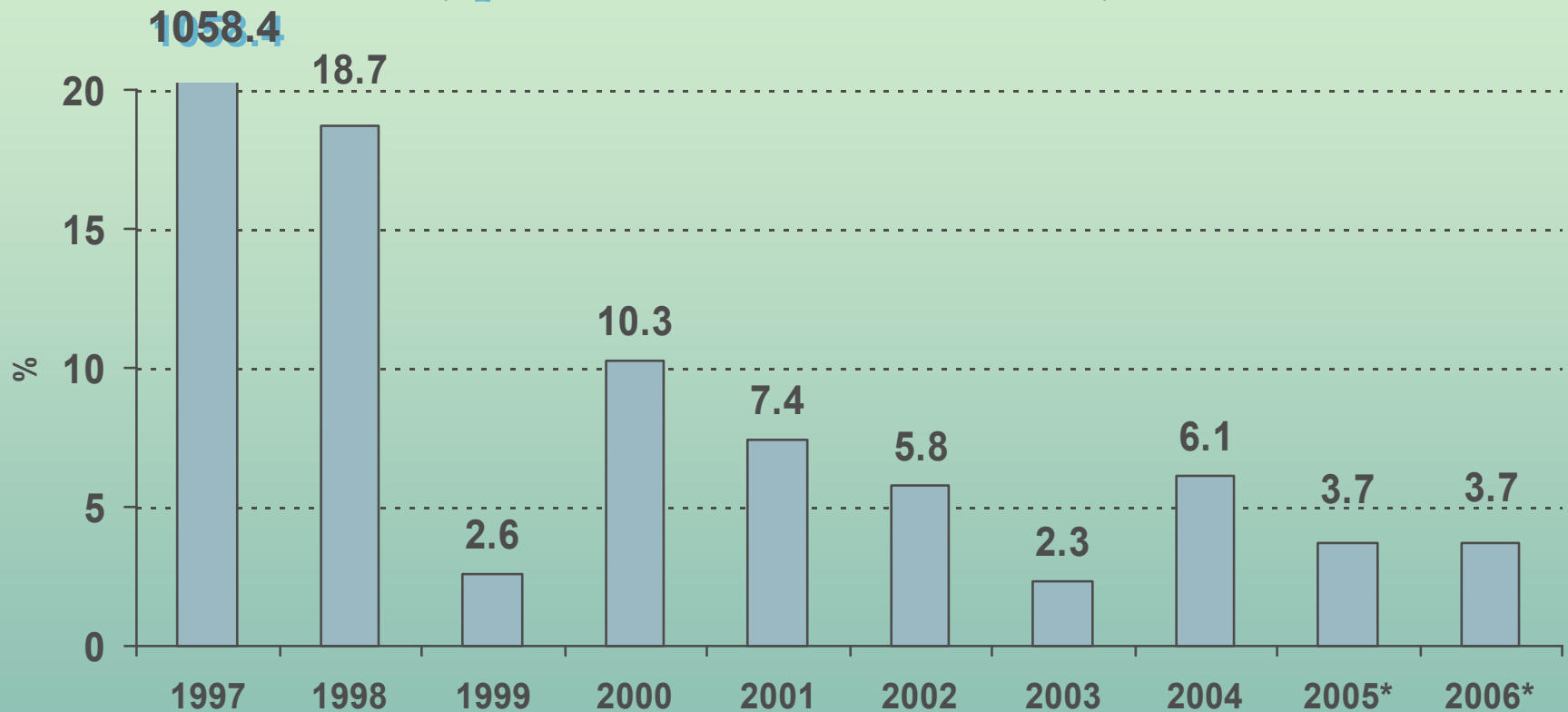
Източник: НСИ, БНБ.

СЕМИНАР „АДАМ СМИТ“ : „Перспективи пред световната икономика до края 2005 г. и след това“, Тун, Швейцария, 28–29 юни, 2005 г.

ИНФЛАЦИЯ

(средногодишна стойност)

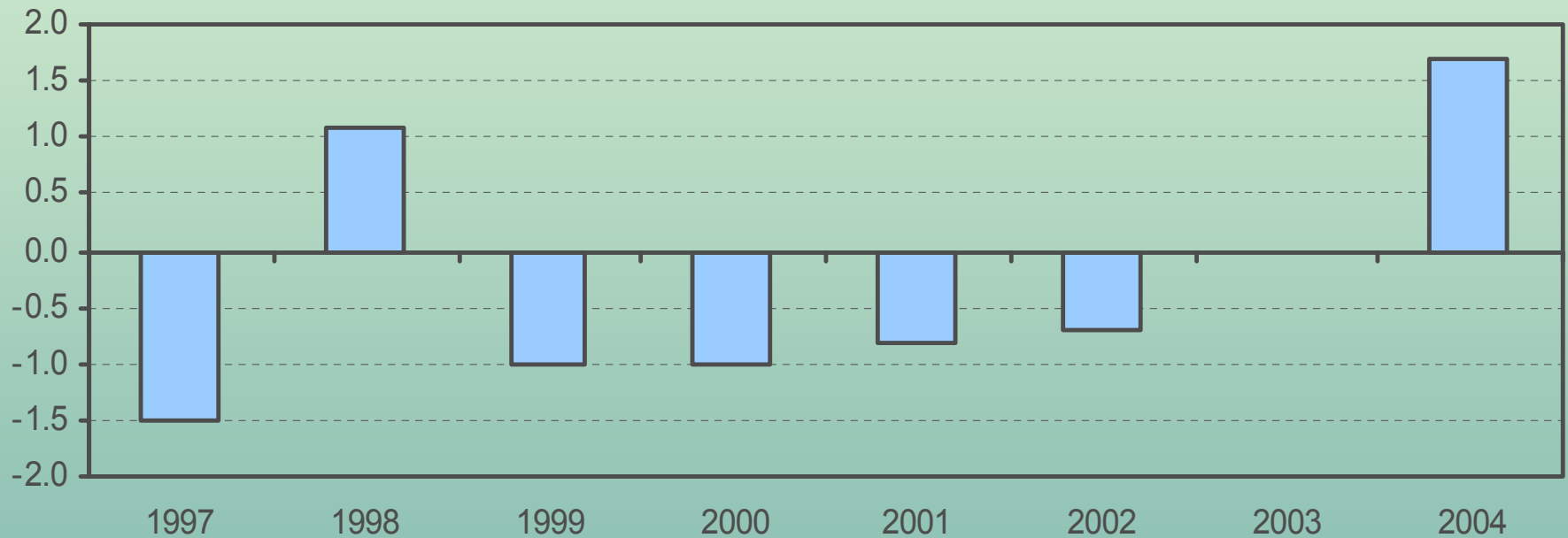

*Прогнозна стойност.

Източник: НСИ, БНБ.

БЮДЖЕТЕН ДЕФИЦИТ (ДЯЛ ОТ БВП)

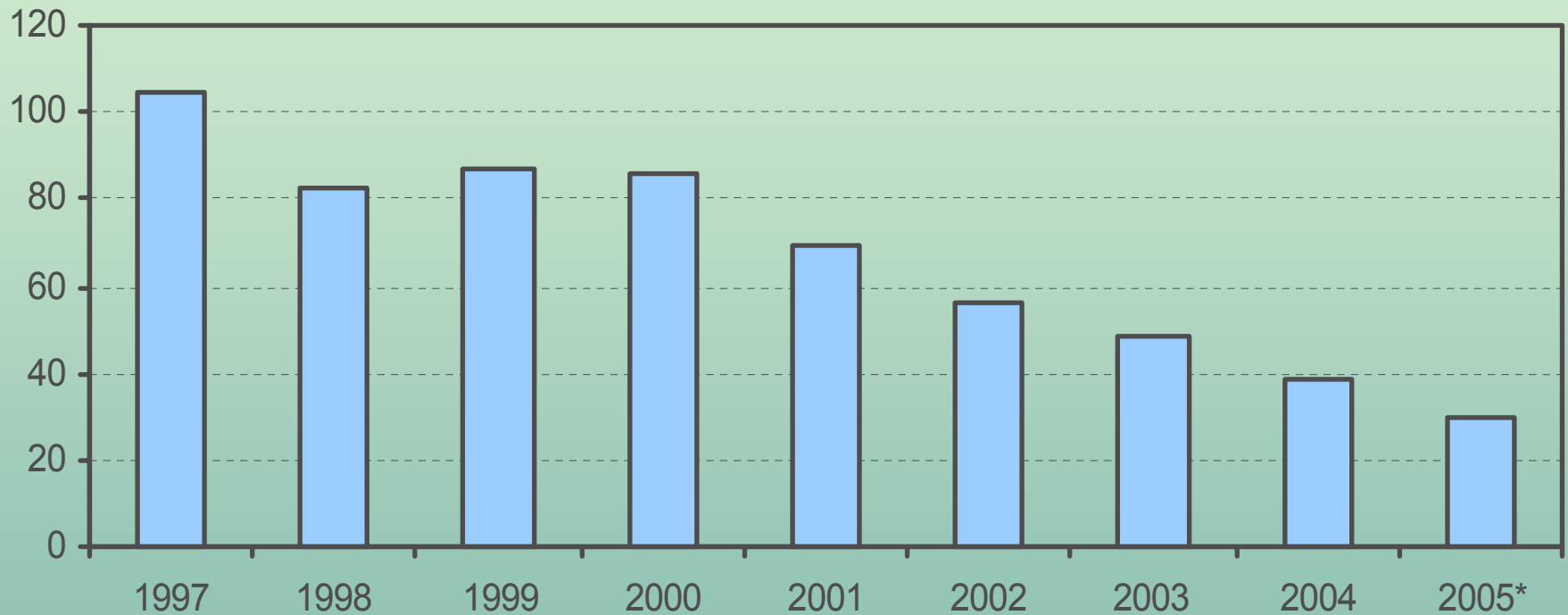

Източник: МФ.

ДЪРЖАВЕН ДЪЛГ (ДЯЛ ОТ БВП)

* Очаквана стойност.

Източник: МФ.

МАСТРИХТСКИ КРИТЕРИИ ЗА НОМИНАЛНА КОНВЕРГЕНЦИЯ

БЮДЖЕТЕН ИЗЛИШЪК (+) /ДЕФИЦИТ (-)
(% ОТ БВП)

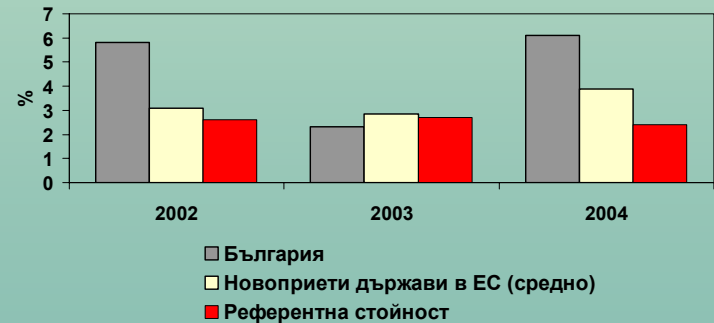
ПРАВИТЕЛСТВЕН ДЪЛГ (% ОТ БВП)

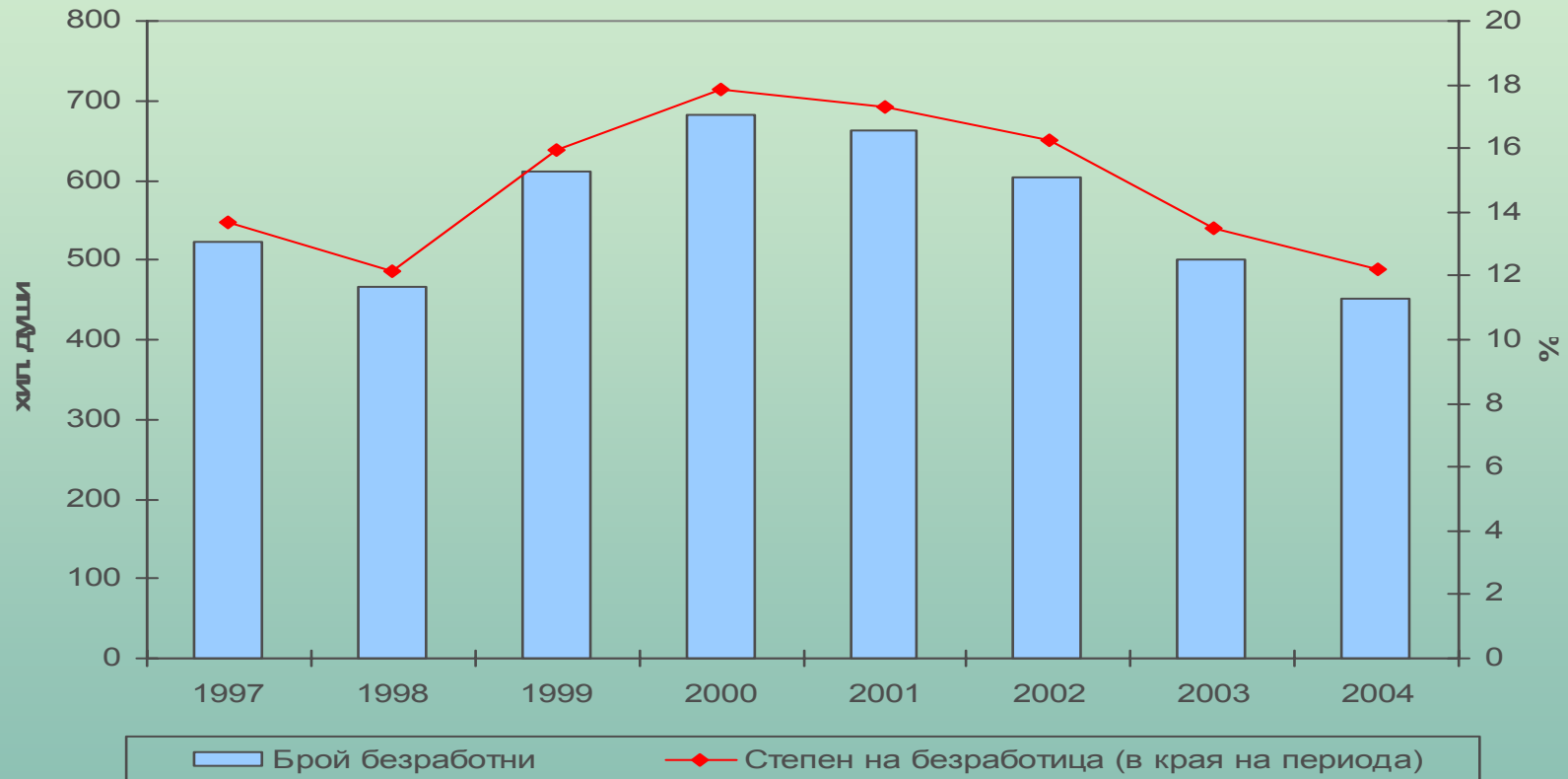
ДЪЛГОСРОЧНИ ЛИХВЕНИ ПРОЦЕНТИ

ИНФЛАЦИЯ

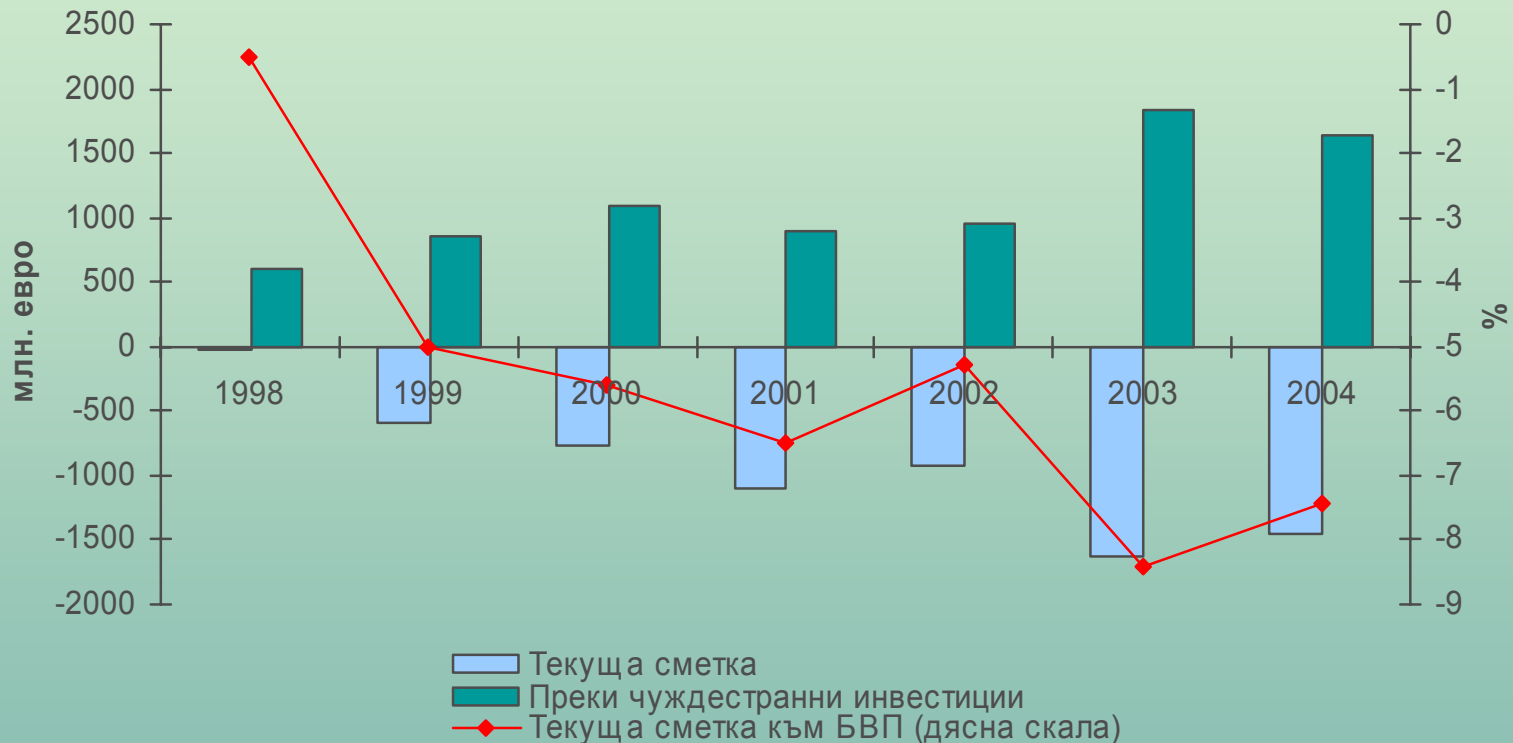
БЕЗРАБОТИЦА

Източник: National Employment Agency.

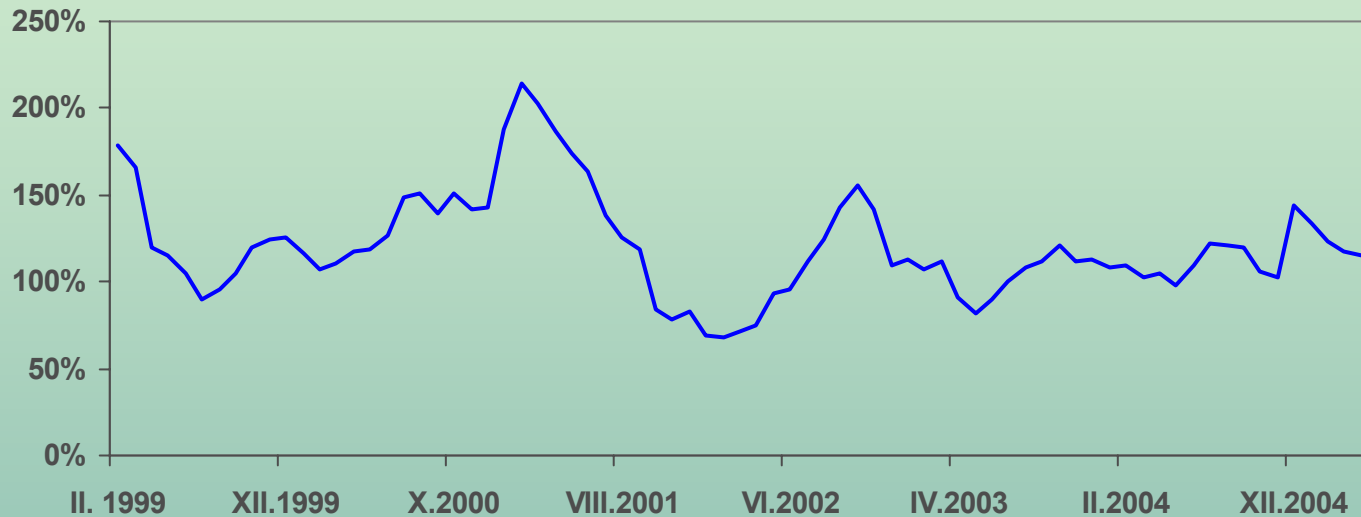
СЕМИНАР „АДАМ СМИТ“ : „Перспективи пред световната икономика до края 2005 г. и след това“, Тун, Швейцария, 28–29 юни, 2005 г.

ПЛАТЕЖЕН БАЛАНС: ТЕКУЩА СМЕТКА И ПРЕКИ ЧУЖДЕСТРАННИ ИНВЕСТИЦИИ

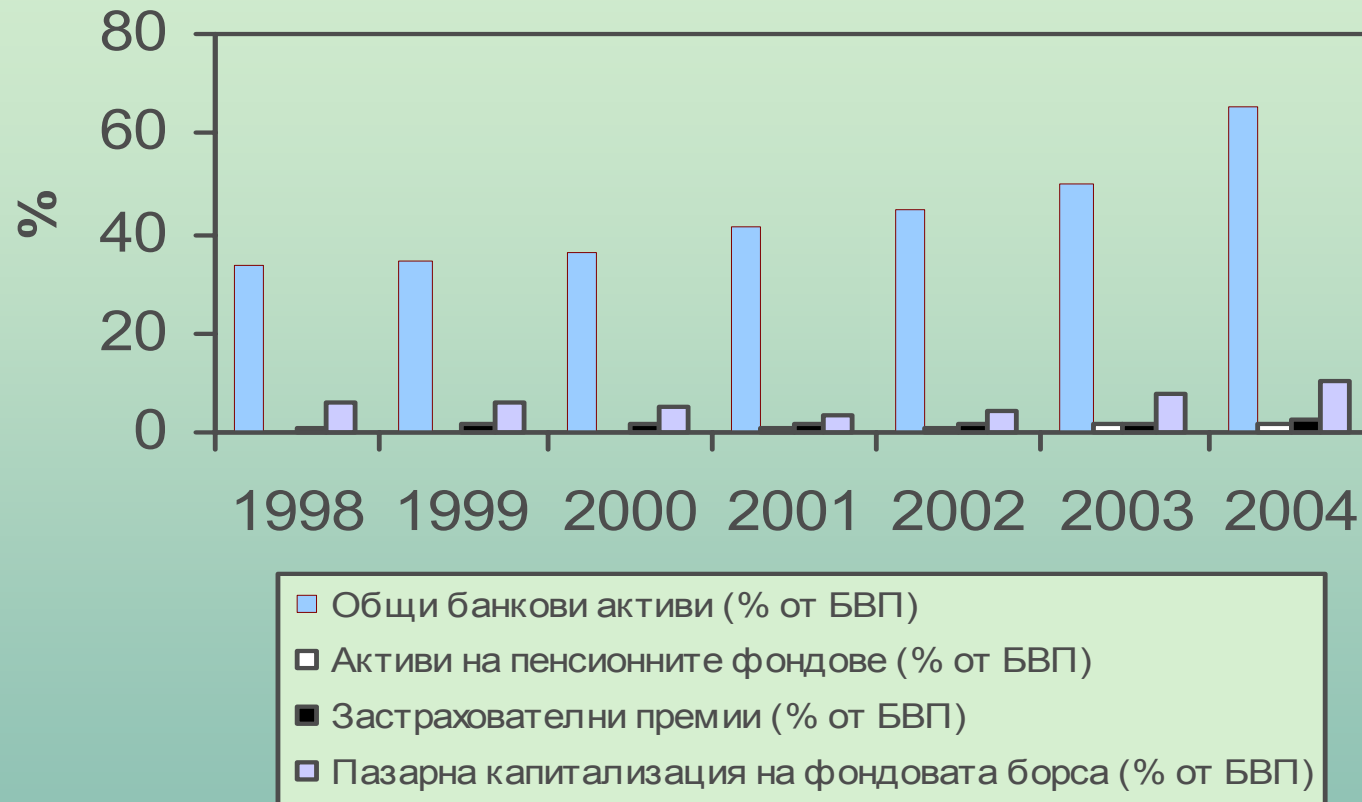

Източник: БНБ.

Текуща сметка / преки чуждестранни инвестиции

ИЗБРАНИ ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ФИНАНСОВАТА СИСТЕМА

Източник: БНБ, БФБ, КФН

ВЛИЯНИЕ НА ПОНИЖАВАЩИЯ СЕ КУРС НА ДОЛАРА И НАРАСТВАНЕТО НА ЦЕНИТЕ НА ПЕТРОЛА ВЪРХУ БЪЛГАРСКАТА ИКОНОМИКА

- Понижаването на курса на щатския долар оказва слабо влияние, тъй като държавите от еврозоната са основните външнотърговски партньори на българските фирми.
- Нарастването на цените на суровия петрол оказва пряко въздействие върху инфлацията и дефицита по текущата сметка на платежния баланс и би могло да се превърне във фактор за забавяне на икономическия растеж, ако продължи по-дълго време.
- Покачването на цените на петролните продукти на вътрешния пазар не следва в същата степен темпа на нарастване цената на петрола поради структурата на този пазар, доминирана от един-единствен производител.

ВЛИЯНИЕ НА ЦЕНИТЕ НА СУРОВИЯ ПЕТРОЛ, ПЕТРОЛНИТЕ ПРОДУКТИ И ПРИРОДНИЯ ГАЗ

(в млн. евро)

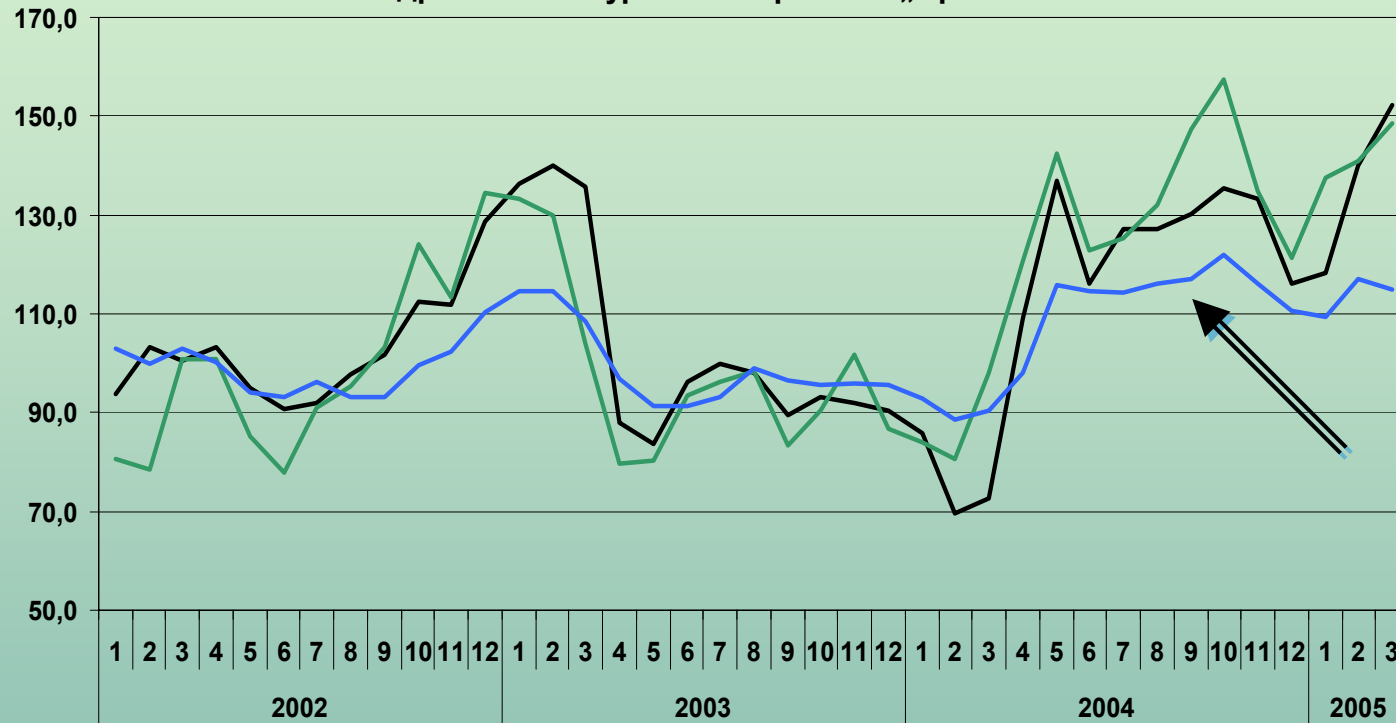
януари – април 2005 г.

	Изменение спрямо януари – април 2004 г., дължащо се на фактора цена (млн. евро)			Изменение спрямо януари – април 2004 г. (%)	
	суров петрол и петролни продукти	природен газ	общо	отчетено	При елими- ниране на фактора цени
Износ (FOB)	50.9	-	50.9	21.8	19.7
Внос (FOB)	98.4	4.9	103.3	21.3	18.0
Търговско салдо	-47.5	-4.9	-52.4	-	-
Текуща сметка	-52.8	-5.3	-58.1	-	-

Източник: БНБ.

Индекси на цените на производител, на горивата на вътрешния пазар на дребно и на суровия петрол тип „Брент“

Източник: НСИ, IPE.

— Нефтопреработване

— суров петрол, тип "Брент"

— Горива

ЗАКЛЮЧЕНИЕ: ПАРИЧНИЯТ СЪВЕТ В БЪЛГАРИЯ, ОСНОВАН НА ЕВРОТО, ДОКАЗА СВОЯ ПОТЕНЦИАЛ ДА СМЕКЧАВА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО НА ВЪНШНИТЕ ШОКОВЕ ВЪРХУ ИКОНОМИКАТА

- Дисциплиниращият ефект върху фискалния сектор е добра защита срещу външни шокове независимо от вътрешноприсъщата липса на гъвкавост на паричния съвет.
- Не съществува непосредствена нужда от промяна на институционалната рамка за провеждане на паричната политика.
- Проблемът за избор на стратегия за изход от режима на паричния съвет е разрешен в средносрочен план: паричният съвет ще бъде запазен до членството на страната в еврозоната. Стратегията има следните предимства:
  - Паричният съвет е съвместим с участието в Европейския валутнокурсен механизъм II, което всъщност е официалната позиция на Европейската централна банка по случая;
  - Достойнствата на алтернативите на паричния съвет са неясни и несигурни;
  - Широката политическа подкрепа на паричния съвет в страната;
  - Използва опита на други държави (балтийските републики).

ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА ПРЕД ПРИЛОЖЕНИЕТО НА СТРАТЕГИЯТА

- Необходимост от управление на очакванията – от опасността да бъде загубено доверието в паричния съвет до възможността икономиката да достигане точката на прегряване;
- Запазване на финансовата стабилност с немонетарни мерки до приемането на страната в Икономическия и паричен съюз като пълноправен член;
- Приспособяване към изменящата се външна среда.

Благодаря ви за вниманието!